

RADA GMINY ZAŁUSKI
ul. Gminna 17
09-142 Załuski

Uchwała Nr 444/LXIII/24

Rady Gminy Załuski

z dnia 22 lutego 2024 roku

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 roku poz. 40 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 roku poz. 1249 ze zm.) **Rada Gminy Załuski uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Załuski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Agnieszka Dąbrowska

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2024-2026**

Załoski, 2024

Spis treści

WSTĘP	3
1.1. Uzasadnienie wprowadzenia programu	6
1.2. Podstawy i regulacje prawne programu.....	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY ZAŁUSKI	10
2.1. Położenie Gminy	10
2.2. Dane demograficzne.....	11
2.3. Oświata.....	12
2.4. Zasoby Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej.....	13
2.5. Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą.....	15
PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ZAŁUSKI	15
ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	17
5.1. Adresaci Programu	17
5.2 Cel główny i cele szczegółowe.....	18
5.3. Monitoring i sprawozdawczość.....	26
5.4. Zasady finansowania.	26
5.5. Ewaluacja.....	26

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i podstawowym środowiskiem funkcjonowania człowieka. To tam osoba ma możliwość rozwijania i kształtowania swojej osobowości, poglądów i systemu wartości. Więzy łączące jej członków charakteryzuje trwałość, wzajemne zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Dom rodzinny jest dla wielu osób miejscem, do którego chętnie wracają. Dlatego osobom, które doznają przemocy w środowisku domowym towarzyszy wielkie cierpienie -fizyczne, psychiczne, emocjonalne, co zaburza ich poczucie bezpieczeństwa.

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030 przyjętym w listopadzie 2024 roku „przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku”¹. Badania i statystyki wskazują, że wpływ na występowanie przemocy ma: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia, uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie, a także coraz częściej używanie substancji psychoaktywnych². Informacje pochodzące z analizy sytuacji rodzin doświadczających przemocy z terenu gminy Załuski w 2023 r. potwierdzają ogólnopolskie wnioski dotyczące korelacji stosowania przemocy i występowania jednocześnie problemu alkoholowego. W ramach realizacji procedury Niebieskie Karty, w większości podejmowanych spraw, kierowane są wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach.

Wśród przyczyn stosowania przemocy wymienia się nie tylko uzależnienie od alkoholu. Działania przemocowe mogą wynikać z przyczyn osobistych, frustracji, stresu, zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w społeczeństwie. Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia ze względu na fakt, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa bardzo często jest przyczyną poważnych trudności osobistych, społecznych

¹ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

² Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 Listopada 2023 r. poz,1232.

i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą domową są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety³.

W literaturze można znaleźć wiele definicji tego zjawiska. Przemoc kojarzy się z brutalnością, okrucieństwem, przestępczością. Przemoc można scharakteryzować jako relację między ludźmi, która opiera się na przeważającej sile; jedna ze stron ma przewagę nad drugą, jedna osoba chce dominować. W tym kontekście ważne jest wskazanie różnicy pomiędzy przemocą a agresją, którą jest nierównowaga sił występująca pomiędzy osobami. W przemocy przewaga występuje po stronie sprawcy, w przypadku agresji jest ona zrównoważona⁴. Kolejną cechą charakterystyczną dla przemocy jest to, że jej celem jest wyrządzenie szkody, bólu, cierpienia. Trzeba wspomnieć, że sprawca naraża na szkody życie i zdrowie ofiary. Przemoc to zamierzone działania. W swoim głównym celu ma zamiar podporządkowania ofiary. Do przemocy dochodzi poprzez naruszenie praw osobistych drugiego człowieka, manipulowanie. Do przemocy dochodzi także poprzez wywołanie cierpienia. Inna definicja przemocy stanowi o tym, że są to celowe akty, które godzą w osobistą wolność jednostki⁵. Przemoc narusza prawa i dobra osobiste. Inny ciekawy pogląd mówi o przemocy, którą odziedziczyliśmy po zwierzęcych przodkach. Autor zauważa, że wśród zwierząt przemoc jest stosowana racjonalnie. Zwierzęta nie atakują, kiedy są najedzone. Natomiast u człowieka przemoc stała się sposobem życia. Przemoc uderza w wolność osobistą drugiego człowieka. Bardzo często przenosi się na grunt rodziny⁶. Zgodnie z definicją programu Duluth: przemocą w rodzinie nazywamy każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Jeszcze szerzej przemoc jest definiowana w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., w której przemoc domową należy rozumieć jako **„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną,**

³ Biuro Prewencji GKP, Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r.

⁴ J. R. Ackerman, S. Pickering, Zanim będzie za późno: przemoc i kontrola w rodzinie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002, s. 135.

⁵ J. Papież, A. Płukis, Przemoc dzieci i młodzieży w perspektywie polskiej transformacji ustrojowej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2000, s. 235.

⁶ J. Mazur, Przemoc w rodzinie, teoria i rzeczywistość, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006, s. 333.

psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej⁷.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- a) **Przemoc fizyczna** – nazywana również gorącą, to każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in.: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia).
- b) **Przemoc psychiczna** – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in.: wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami).
- c) **Przemoc ekonomiczna** – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy).
- d) **Przemoc seksualna** – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb

⁷ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc lub grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku seksualnego).

- e) **Zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

1.1. Uzasadnienie wprowadzenia programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej - do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym.

Kolejne obowiązki ustawowo przypisane gminie to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym przyjęcie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Załuski wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz daje możliwość zaprezentowania konkretnych metod przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej gminy Załuski.

Ponadto konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Załuski na lata 2024 - 2026 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

1.2. Podstawy i regulacje prawne programu

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Załuski na lata 2024 – 2026 powstaje i realizowany będzie także w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku.
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 2011 roku.

Akty prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie

zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

CHARAKTERYSTYKA GMINY ZAŁUSKI

2.1. Położenie Gminy

Gmina Załuski położona jest przy południowo-wschodniej granicy powiatu płońskiego, zajmuje powierzchnię 108,48 km², która stanowi 8% ogólnej powierzchni powiatu. 83,3% powierzchni ogólnej gminy stanowią grunty orne, natomiast 8% stanowią lasy i grunty leśne.

Gmina Załuski sąsiaduje z 5 gminami: Czerwińsk n/Wisłą, Naruszewo, Płońsk i Joniec (powiat płoński) oraz z gminą Zakroczym (powiat nowodworski). Gmina leży w zasięgu oddziaływania miasta Płońsk. Odległość ośrodka gminnego od miasta wynosi ok. 16 km. Niewiele większa odległość dzieli Załuski od miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Odległość gminy od miasta stołecznego Warszawy wynosi 40 km. Gmina leży po obu stronach międzynarodowej trasy E77, czyli drogi krajowej nr 7 relacji Warszawa-Gdańsk. Przez obszar gminy przebiega droga wojewódzka nr 571 relacji Naruszewo - Nasielsk oraz sieć dróg powiatowych. Przez teren Gminy nie przebiega linia kolejowa, a najbliższe stacje znajdują się w Płońsku i Nowym Dworze Mazowieckim.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych. Przekształcenia szaty roślinnej pod wpływem działalności gospodarczej, zabiegów melioracyjnych i innych doprowadziły do ukształtowania krajobrazu charakterystycznego dla rejonów typowo rolniczych. W ostatnich latach zauważalny jest rozwój budownictwa mieszkaniowego, co jest wynikiem dobrej lokalizacji gminy poprzez bliskość aglomeracji warszawskiej.

W skład gminy Załuski wchodzi 30 sołectw:

Rysunek 1 Mapa sołectw Gminy Załuski

Źródło: Uchwała Nr 262/LI/2018 w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Załuski

2.2. Dane demograficzne

Gminę Załuski zamieszkuje 5485 osób (dane na dzień 31.12.2023 r.). W 2023 roku narodziło się 53 dzieci, natomiast zmarły 63 osoby. Wobec tego przyrost naturalny w 2023 roku wynosi -10.

Liczba mieszkańców, według stanu na dzień 31.12.2023 r., na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, kształtuje się następująco (dane uzyskane z Urzędu Stanu Cywilnego):

Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców
Falbogi Wielkie	50
Gostolin	112
Kamienica	356
Kamienica – Wygoda	120
Karolinowo	173
Koryciska	121
Kroczewo	604
Michałówek	112
Naborowo	145
Naborowo – Parcele	78
Naborówiec	197
Niepiekła	142
Nowe Olszyny	104
Nowe Wrońska	249
Przyborowice Dolne	102
Przyborowice Górne	81
Sadówiec	67
Słotwin	158
Smulska	146
Sobole	110
Stare Olszyny	153
Stare Wrońska	146
Stróżewo	295
Szczytniki	120
Szczytno	287
Wilamy	154
Wojny	64
Załuski	431
Zdunowo	348
Złotopolice	260

2.3. Oświata

W Gminie Załuski w 2023 roku funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Kamienicy;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kroczewie;
- Szkoła Podstawowa im. Wł. St. Reymonta w Stróżewie;

- Szkoła Podstawowa im. św. Stanisława Kostki w Szczytnie;
- Integracyjne Niepubliczne Przedszkole „Mały Miś” w Naborówcu.

Ilość uczniów uczęszczających do przedszkola, oddziałów przedszkolnych i oddziałów szkolnych przedstawiona została w poniższej tabeli.

Nazwa szkoły	Oddział przedszkolny	Szkoła podstawowa	Razem
Szkoła Podstawowa im. św. Stanisława Kostki w Szczytnie	85	159	244
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kroczewie	69	120	189
Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Kamienicy	17	96	113
Szkoła Podstawowa im. Wł. St. Reymonta w Stróżewie	15	105	120
Integracyjne Niepubliczne Przedszkole „Mały Miś” w Naborówcu	30	-	30
Razem	216	480	696

Tabela 1 Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola, oddziałów przedszkolnych i szkół podstawowych na terenie gminy Załuski.

2.4. Zasoby Gminy w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej

Gmina Załuski realizuje zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny powołany został w 2023 roku, a w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz kurator. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz

integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w ustawie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, przekazywanie informacji do zespołu interdyscyplinarnego nowego miejsca zamieszkania o prowadzeniu tej procedury oraz, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania, przekazywanie dokumentacji wytworzonej w trakcie procedury prowadzonej przez grupę diagnostyczno – pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno – pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń.

2.5. Zasoby instytucjonalne w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą

Na terenie gminy Załuski funkcjonuje sieć wsparcia instytucjonalnego. Obecnie osoby dotknięte lub zagrożone przemocą w rodzinie mieszkające na terenie gminy Załuski mogą skorzystać ze wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających na terenie gminy oraz na obszarze powiatu płońskiego:

- Zespołu Interdyscyplinarnego w Załuskach;
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Załuskach;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach;
- Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w Załuskach;
- Kontraktowego Ośrodka Zdrowia w Załuskach;
- placówek oświatowych;
- Posterunku Policji w Załuskach;
- Niepublicznej Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej PSYCHE w Płońsku;
- Centrum Zdrowia SZANSA w Płońsku;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku.

PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ZAŁUSKI

Z informacji posiadanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach wynika, że w 2023 roku w gminie Załuski do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Załuskach wpłynęło 25 formularzy Niebieska Karta A, z czego 21 wszczyła procedurę, natomiast 4 karty zostały założone w toku trwania wcześniej uruchomionej procedury. W stosunku do 28 osób istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową. Wśród nich było 21 kobiet i 7 mężczyzn, z czego 6 to osoby poniżej 18 roku życia. Jednocześnie wskazano 25 osób (głównie mężczyzn - 19), wobec których zaistniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Jeżeli chodzi o podmioty uprawnione do wszczynania procedury, przedstawiało się to następująco: 1 formularz został sporządzony przez przedstawiciela oświaty, 2 – przez przedstawicieli pomocy społecznej oraz 18 - przez przedstawicieli policji. Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ochrony zdrowia nie wszczynali w 2023 roku procedury Niebieskie Karty.

W 2022 roku w gminie Załuski do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Załuskach wpłynęło 12 formularzy Niebieska Karta A, z czego 11 wszczyła procedurę, natomiast 1 karta została założona w toku trwania wcześniej uruchomionej procedury. W stosunku do 11 osób (kobiety) istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową. Jednocześnie wskazano 11 osób (mężczyźni), wobec których zaistniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

W 2022 r. procedura Niebieskie Karty była wszczynana przez przedstawicieli dwóch uprawnionych podmiotów tj. przez: pomoc społeczną (1 procedura) oraz przez policję (10 procedur). W 2022 r. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele ochrony zdrowia oraz oświaty nie sporządzili żadnego formularza „Niebieskie Karty”.

W 2021 roku sporządzonych zostało 18 Niebieskich Kart A wszczynających procedurę, z czego 3 zostały wypełnione przez przedstawicieli pomocy społecznej, a 15 przez funkcjonariuszy policji. W stosunku do 24 osób istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, z czego 20 stanowiły kobiety. 6 osób doświadczających przemocy to osoby poniżej 18 roku życia.

Jako osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie uznano 18 osób, z czego 15 stanowili mężczyźni.

W roku 2020 sporządzono 28 formularzy Niebieska Karta; 25 z nich zainicjowali funkcjonariusze policji, a 3 – przedstawiciele pomocy społecznej. Wśród osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie 27 stanowiły kobiety, w tym 1 poniżej 18 roku życia. W 4 rodzinach kobiety były uznane za osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Na przestrzeni kilku lat widać dużą dynamikę, jeżeli chodzi o ilość zainicjowanych procedur Niebieskie Karty w gminie Załuski.

Po dość istotnym spadku liczby realizowanych procedur Niebieskie Karty w roku 2021 i dalej w 2022, w roku 2023 ponownie wzrosła liczba sporządzanych formularzy Niebieska Karta.

Być może wpływ na spadek ilości prowadzonych procedur miała pandemia Covid-19. Po ustaniu pandemii i ograniczeń z nią związanych zauważono w 2023 r. istotny wzrost zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie, a tym samym wzrosła liczba wszczynanych i prowadzonych procedur.

Wykres 1 Liczba procedur NK prowadzona w okresie 2020 - 2023 w Gminie Załuski

Źródło: opracowanie własne.

W 2022 r. Grupy Robocze sporządziły łącznie 9 formularzy „Niebieska Karta – C” dla osób doznających przemocy, natomiast dla osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie sporządzono 8 formularzy „Niebieska Karta – D”.

Efektem działań Grup Roboczych było zakończenie procedur Niebieskiej Karty w 11 rodzinach. Decyzję o zakończeniu procedury w oparciu o ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy podjęto w 10 przypadkach, zaś z uwagi na brak zasadności co do podejmowania działań wobec rodziny w 1 przypadku.

ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

5.1. Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Załuski w tym:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletniego – wobec którego jest stosowana przemoc domowa;
- 2) sprawców przemocy domowej ;
 - 3) osób stosujących przemoc domową;
 - 4) świadków przemocy domowej;
 - 5) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
 - 6) społeczności lokalnej.

5.2 Cel główny i cele szczegółowe

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w gminie Załuski. Na podstawie diagnozy sporządzonej z wykorzystaniem dostępnych danych dotyczących realizacji procedury Niebieskie Karty w poszczególnych latach oraz z uwzględnieniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Załuski.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Cel 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

CEL SZCZEGÓŁOWY	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI
<p>1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<p>1. Opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Zaluski.</p> <p>2. Sporządzenie sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy.</p> <p>3. Sporządzenie oraz prezentacja m.in. na stronie internetowej Gminy Zaluski oraz w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej</p> <p>4. Przygotowanie informatora zawierającego aktualne bazy teleadresowe instytucji, które realizują działania w przedmiocie przemocy domowej</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaluskach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaluskach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaluskach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaluskach</p>	<p>Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz</p> <p>Liczba sprawozdań</p> <p>Liczba sporządzonych materiałów edukacyjnych</p> <p>Liczba sporządzonych informatorów</p>	<p>2024</p> <p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p>

	<p>4. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych np. promujących metody wychowawcze bez użycia przemocy, promowanie działań służących przeciwdziałaniu przemocy domowej.</p> <p>5. Prowadzenie poradnictwa w formie działań edukacyjnych służącego wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach</p> <p>Asystent rodziny – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach, instytucje wchodzące w skład grup diagnostyczno-pomocowych w ramach realizacji procedury Niebieskie Karty</p>	<p>Liczba kampanii, w których uczestniczono</p> <p>Liczba osób, którym udzielono porady.</p>	<p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p>
<p>2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej</p>	<p>1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Załuskach</p> <p>2. Funkcjonowanie grup diagnostyczno - pomocowych</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach, Zespół Interdyscyplinarny w Załuskach</p>	<p>Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w Załuskach</p> <p>Liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych</p>	<p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p>

	<p>3. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy domowej.</p> <p>4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>5. Realizacja procedury Niebieskie Karty</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zątuszkach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zątuszkach, Posterunek Policji w Zątuszkach, GKRPA w Zątuszkach, KOZ w Zątuszkach, szkoły z ternu gminy</p> <p>Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>Liczba udzielonych porad</p> <p>Szacunkowa liczba odbiorców. Liczba udzielonych porad w poszczególnych instytucjach.</p> <p>Liczba wszczętych w danym roku procedur Niebieskie Karty.</p> <p>Liczba kontynuowanych w danym roku procedur Niebieskie Karty wszczętych w latach poprzednich.</p> <p>Liczba osób doświadczających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury Niebieskie Karty</p>	<p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p>
--	---	---	--	---

	<p>6. Udzielanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej dla osób doświadczających przemocy domowej.</p> <p>7. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach, Posterunek Policji w Załuskach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Załuskach, szkoły z terenu gminy</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach, Posterunek Policji w Załuskach, KOZ w Załuskach</p>	<p>Liczba osób doświadczających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy</p> <p>Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia.</p>	<p>2024, 2025, 2026</p> <p>2024, 2025, 2026</p>
<p>3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową</p>	<p>1. Przygotowanie informatora zawierającego dane teleadresowe instytucji, które realizują działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach</p>	<p>Liczba sporządzonych informatorów.</p>	<p>2024, 2025, 2026</p>

	<p>2. Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury Niebieskie Karty.</p>	<p>Podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych</p>	<p>Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą Niebieskie Karty.</p> <p>Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta D.</p> <p>Liczba przekazanych przez ZI /GDP zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy domowej</p> <p>Liczba postępowań wszczętych, liczba zakończonych, liczba odmów wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawach związanych z przemocą domową.</p> <p>Liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych lub</p>	<p>2024, 2025, 2026</p>
--	--	---	--	-------------------------

			<p>psychologiczno - terapeutycznych</p> <p>Liczba osób, które rozpoczęły udział w programach</p> <p>Liczba osób, które ukończyły programy</p> <p>Liczba złożonych przez ZI zawiadomień o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy Kodeks wykroczeń</p>	
<p>4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług</p>	<p>1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach</p>	<p>Liczba sporządzonych diagnoz potrzeb szkoleniowych</p> <p>Liczba zrealizowanych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.</p> <p>Liczba osób uczestniczących w szkoleniach</p>	<p>2024, 2025, 2026</p>

5.3. Monitoring i sprawozdawczość.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Załuski mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach zobowiązany jest raz do roku dokonać analizy realizacji zadań programu w oparciu o dane za rok poprzedzający, która przedstawiona zostanie Wójtowi Gminy Załuski.

5.4. Zasady finansowania

Finansowanie realizacji zadań w ramach gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dokonywać się będzie ze środków budżetu gminy Załuski, w tym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii gminy Załuski.

Uprawnione jednostki na zaplanowane w Programie działania mogą aplikować o środki zewnętrzne.

5.5. Ewaluacja

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej realizowany będzie w okresie od 2024 r. do 2026 r.

W 2026 r. planowana jest ewaluacja podjętych działań. Celem ewaluacji będzie zbadanie efektów realizacji programu pod kątem następujących kryteriów:

- 1) użyteczności – stopień przydatności programu dla odbiorców,
- 2) skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów.